



***TIẾNG ĐỘNG***  
**NGOÀI PHÒNG KHÁCH**

**MAI THẢO**



**TIẾNG ĐỘNG  
NGOÀI PHÒNG KHÁCH**

**Mai Thảo**

**VĂN số 170 & 171  
15-01-1971**

# tiếng động ngoài phòng khách

**Mai Thảo**

*Bìa: **M.C.P***

*Nguồn: Internet*

*Trình bày: **Muôn Phương***

***Muôn phương góp lại, trả về muôn phương***

**tiếng động  
ngoài phòng khách**

**MAI THẢO**



*M*ỘT TIẾNG ĐỘNG NHỎ,  
QUEN THUỘC, Ở GẦN,  
thường hằng, hàng ngày, nhưng chính  
vì thế mà vành tai lơ đãng không phân  
định được, vang vọng dịu dàng vào sâu  
thẳm một cõi tiềm thức hờ hững, Tiếng  
động ấy cảm thấy như một giọt sao rơi  
tan vào một không gian không bến bờ,  
tôi cựa mình và thức dậy.

Tiếng giày của Đĩnh, trên mặt thảm  
phòng khách, chàng đã uống xong ly cà  
phê sữa như thường lệ, và đã đi làm?  
Một cánh cửa vừa đóng nhẹ lại sau lưng

thằng Hùng, thằng Dũng? Đã đến giờ chúng tôi trường? Hay chị sen đã đi chợ về, đang lạng lẽ dọn dẹp, bất chợt làm xô động một cái bình hoa, một cái ghế bành? Không rõ. Im lặng, trong một hình thái khác thường của im lặng đầy và lớn, căng thẳng và phủ kín, cũng là một tiếng động. Chỉ biết là một dấy động nào đó đã nổi, đẩy nhẹ tôi từ giấc ngủ như một đường hầm lên sự thức tỉnh ở phía bên trên, sự thức tỉnh trống trải, đột ngột và chan hòa ánh sáng.

Tôi vẫn nằm ở chỗ cũ. Trên chiếc giường nhỏ, kê gần cửa sổ. Tấm chăn len mà buổi tối hôm qua, Đinh đắp lên cho tôi, khi chàng nói rồi đi ra, em cố ngủ đi một chút, chàng nói sau khi đã cho tôi uống một nửa viên thuốc ngủ như mọi lần, tấm chăn vẫn đắp, ngay ngắn, trên ngang tầm ngực. Tôi đưa mắt nhìn căn

phòng. Tấm hình trên tường, chiếc tủ áo có gương ở một góc, những lọ thuốc lớn nhỏ đủ cỡ xếp hàng trên cái bàn nhỏ cách chỗ tôi nằm chừng ba tầm tay với, hết thảy vẫn ở đó, như đêm trước, như tự bao giờ, không đổi thay. Duy có điều là những vì sao tôi nhìn thấy lấp lánh trên một nền trời đêm thăm thẳm ngoài khung cửa sổ mở rộng, những vì sao ấy đã tắt. Tôi đã ngủ. Một đêm đã hết. Những vì sao đã rụng. Tôi đã thức, trời sớm mai đã dánh nắng hồng hồng, buổi sáng có gió len đầy trong những ngõ ngách vô hình của không khí rộng thoáng. Tôi đang nằm đây, với nỗi ngạc nhiên hiện rõ dần dần là không hiểu tại sao tôi vừa ngủ được một giấc ngủ ngon lành, bản bật suốt đêm như vậy. Ngủ được. Ngủ được. Suốt đêm, Vào được giấc ngủ. Như một lãng quên thêm thiếp tận cùng. Tới

sáng. Thật là một chuyện lạ lùng. Và tôi, trong một hơi thở muốn đều hỏa, hai mắt mở lớn, tôi đang bàng hoàng với sự lạ lùng này. Là tại sao tôi ngủ được.

Hơn hai năm nay, niềm ao ước khẩn cầu, thảm thiết tuyệt vọng ám ảnh thần trí tôi, thần trí, cái vùng sáng suốt lành mạnh duy nhất còn lại của thân thể, là ngủ. Giấc ngủ. Được ngủ. Ngủ được một phút thôi, đã là vàng bạc. Ngủ một giờ, đã là châu báu. Kéo dài được một buổi, từ trưa đến nhiều, từ tối tới nửa đêm, từ nửa đêm đến sáng thì giấc ngủ đã hân hoan tuyệt vời là một hạnh phúc thần tiên. Khát vọng về giấc ngủ như một bản bật trái phảng. Ở đó là một cõi trống không yên nghỉ hoàn toàn nhất thiết từ chối và hất đẩy khỏi nó mọi âm thanh và hình ảnh cuộc đời dội đập và vang vọng tới, đã khiến tôi hình dung ra cái giấc

ngủ mơ tưởng ấy bằng trăm ngàn hình thái mê mẩn khác biệt. Lúc nó là một bãi cát chạy dài tới xanh biếc ngút mắt, trên đó tôi khoan thai bước đều, mỗi bước chân đặt xuống xóa bỏ ngay hình tích và dấu vết bàn chân trước, bãi cát ấy là giấc ngủ, giấc ngủ phơi phới, thênh thang, nó là một xóa bỏ tận cùng, mịt mù không quá khứ. Lúc tôi lại nhìn thấy vùng vô thức kia như một cửa hầm. Hầm năm sâu trong chín tầng đất mát. Lòng hầm hẹp và tròn. Cuối đường hầm, là sự thức tỉnh xa vời sáng thành một tia sáng nhỏ. Tia sáng leo lét, không bao giờ tới. Tôi trôi, như thế, trong hầm sâu, trời suốt một nghìn đời không ra tới cửa, trôi tới đâu, hầm dị thường hầm hun hút mở dài tới đó. Đôi khi giấc ngủ còn hiện hình như một vệt khói, một tà áo phủ trùm lên thân thể. Một lúc khác, nó là một hạt

sao rơi, rơi mãi, không ngừng. Nhưng định luật tàn nhẫn của cõi sống ác độc quỷ quái này là, nếu một sự việc gì nhỏ mọn tầm thường nhất một khi được đặt thành một mơ tưởng quá độ, sự việc đó liền mang chung cái ý nghĩa một hạnh phúc tuyệt đỉnh, và hạnh phúc liền trở thành một sự thật hoang đường không bao giờ tới được. Như cái điểm đậu xuống của vì sao. Như điểm sáng cuối đường hầm. Như giấc ngủ không tới, không tới. Tôi bàng hoàng là vì thế đó. Bởi một mâu nhiệm bất thường nào, tôi đã ngủ được ngon lành suốt cả đêm qua? Cái cõi cấu thành của mình, tôi nghe ngóng nó, bắt đầu thấy nó là một xa lạ, một bí mật. Phải. Tôi đang nghe tôi đây. Nghe đời tôi, tự xa xưa nghe tới buổi sáng này. Nghe qua từng tế bào. Nghe khắp cùng thân thể.

Hồi chuông rùng rợn dóng lên cái tiếng âm ty địa ngục thứ nhất, tôi nhớ hôm đó là một chiều thứ bảy. Đĩnh thành linh này ra ý định ra Vũng Tàu, buổi trưa, ngay sau bữa cơm. Tôi nín thinh. Nin thinh với tôi không có nghĩa một cản ngăn bằng sự im lặng. Đĩnh hiểu như vậy. Chàng dời bàn ăn đứng lên, vẫy gọi thằng Hùng, thằng Dũng vào nhà trong sửa soạn quần áo tắm cho chúng, rồi ba bố con đi thẳng xuống nhà chứa xe. Đã tưởng Đĩnh đi ngay sau đó. Băn khoăn nghĩ ngợi thế nào, Đĩnh lại quay trở lên, đến đứng trước mặt tôi và hỏi, rất nghiêm trang:

– Sao em không đi cùng với các con?

Tôi đã chán biển. Đến cổ. Biển như một đam mê ngày ngất điên cuồng nay

đã nguội lạnh, khuôn mặt diễm lệ ngày nào của một tình yêu đắm đuối chột phôi bày hết sự vô nghĩa lỗ bịch, người ta chỉ còn ngạc nhiên tự hỏi sao ngọn lửa cuồng nhiệt ấy có thể trong ta một thời ngùn ngụt bốc cháy, thoát ra ngoài, nhìn vào, mới thấy đam mê thành lửa ấy đã leo lét, đã lụn tàn, chỉ còn là lả tả tro than. Tôi chán biển. Đến cổ. Chán Đỉnh cũng vậy. Đến đây này. Cũng vậy, những lần đi Vũng Tàu, Nha Trang tắm nắng với Đỉnh. Những mùa hè rục rờ phơi phơi đã khuất lấp bên kia một triền núi. Những mây trắng đã bay. Đã chết những trời biếc. Tôi đã từng với Đỉnh tắm nắng, chạy nhảy, vùng quẫy trong sóng biển tung toé trắng xóa, buổi tối sánh vai Đỉnh chờ trăng lên trên biển đêm, ban đêm ngủ trong những căn phòng khách sạn gần bãi gió khơi xa thối tới menh mông tràn đầy những khung cửa sổ mở rộng. Cũng

vui, cũng thích lắm. Nhưng đó là chuyện cổ tích. Bây giờ thì hết rồi. Những mùa hè cũ đã chết. Và tôi bảo Đĩnh cứ đi một mình tự nhiên, chiều mai hay sáng thứ hai về cũng được. Đĩnh nhìn tôi. Định nói gì. Rồi thôi, và cúi đầu quay ra.

Chồng con đi khỏi, tôi vào buồng ngủ, đặt mình nằm xuống. Giấc ngủ đến với tôi mau chóng. Khoảng ba giờ tôi thức dậy. Vào buồng tắm. Ra, pha cà phê uống, rồi gọi điện thoại. Chỉ mười lăm phút sau, đám bạn gái đã lục tục kéo đến. Cùng phụ với tôi một tay, họ đẩy dạt bộ sa-lông về một góc nhà, một chiếc chiếu hoa được trải rộng trên nền đá hoa mát lạnh. Và canh chắn bắt đầu sau đó, trong tiếng cười đùa vỡ nhà và trong khói thuốc lá mờ mịt.

Con Thoàn, chồng ra Cam Ranh mở tiệm giặt ủi thầu đồ giặt lính Mỹ, mỗi tháng lời bạc triệu, xoay xoay đĩa nợ:

– Đuổi chồng con đi đâu hết rồi?

Tôi ném cây bài đầu tiên xuống mặt chiếu. Còn nhớ được. đó là cây tam văn, cây bài tôi ghét bỏ không bao giờ muốn giữ:

– Ra Vũng Tàu.

Con Xuân, giơ thật cao phần bài, cốt cho mọi người cùng nhìn thấy cái nhẫn kim cương lớn tướng ở ngón tay:

– Bao giờ về?

Tôi đáp gọn:

– Mai. Mốt.

Bà Cả Lịch, có một tiệm bán đồ điện ở ngay đầu ngõ:

– Mợ không đi cùng?

Tội nhắc lại cái ý nghĩ về biển, một cách trực tiếp, về Đĩnh, một cách gián tiếp, ban nãy, sau bữa cơm:

– Không. Chán ngấy. Đến cổ.

Con Thoàn trề môi, nguyệt dài:

– Bây giờ nói như bà tướng. Ngày trước, chồng đi đâu, em dính như đĩa. Có gì mà hồi này ký giấy cho anh được tự do ghê vậy?

Con Xuân ném cây bài từ của nó xuống cánh dưới cho tôi:

– Cừu vạn đây. Bà xơi đi mà ù thập hồng. Sức mấy mà bây giờ nó giữ, nó theo, nó rình. Con Minh ăn một trận đòn nên thân, vào nhà thương một tháng, cuốn xéo đi Cao Miên tuần trước rồi.

Chỉ tôi, nó nói tiếp:

– Bà la sát này đã có lời yêu cầu quần hùng khai quang xung quanh chỗ đức ông chồng một khoảng chu vi năm cây số ngàn, cấm lai vãng, cấm bén mảng. Đứa nào bạo phổi, cứ nhìn gương con Minh.

Cả bọn:

– Con Minh thế nào?

– Nặng thì cắt gân, nhẹ cũng cắt tóc.

Mấy con yêu tinh thần nữ cùng nhao nhao hô lớn:

– Ghê!

Tôi mỉm cười, ung dung đánh đi từng cây bài. Chúng nó ghê là phải. Bởi vì tôi, con Tuyết này đây, con Tuyết đã có cả một phần đời quá khứ lừng lẫy, đã

không ra tay thì thôi, mà ra tay là phải thành giông bão, phải có đổ vỡ. Tôi hiền thật. Nhưng là cái hiền của một con sư tử ngủ. Tôi dữ, ghê gớm, khi tôi là con sư tử nổi giận. Cái con Minh hỗn xược đó, tới một lúc nào đó đã làm cho tôi nổi giận. Nó với Đinh yêu nhau từ thời kỳ nào tôi không hay. Bọn bè kháo nhau đó là mối tình đầu đời, lúc tôi chưa gặp Đinh, bấy giờ Đinh còn ba đào, con nhỏ vừa ra khỏi trường. Người ta bảo mối tình đầu đời biển rừng sâu nặng, một kiếp không lãng quên, một đời còn tưởng nhớ. Đầu đời. Cuối đời. Cái quý gì thế, Yêu nhau thế, sao chúng nó không lấy nhau đi? Hay là mối tình đầu đời chỉ phi thường ở chỗ có để mà tan vỡ, đứt đoạn, lỡ dở, không bao giờ thành tựu? Xin hãy để cho tôi cười. Chỉ biết rằng khi Đinh lấy tôi, sau một thời gian theo đuổi, xe hoa tôi đi trên phố lớn thênh thang, đường hoàng, công

khai, không có một con nào dám lao ra cản đường hết. Thì thôi. Đừng khiếu nại

Đằng này, con nhỏ đã khiếu nại, theo cái lối khiếu nại thâm lén của nó. Rất liều lĩnh nhưng cũng rất muộn màng, Liều lĩnh là nó đã để tới khi tôi có hai con với Đĩnh rồi, quá khứ đã xóa bỏ, đời cũ đã đoạn tuyệt, mới tìm cách nối lại với Đĩnh, Muộn màng, vì nó xuất hiện trở lại trong cuộc đời tình cảm của Đĩnh, mãi mười hai năm sau, kể từ ngày Đĩnh lấy tôi. Đám bạn gái chơi bời, nhưng trái tim lại mềm yếu xúc động, xúc động như gái dậy thì, giấu tôi, nói nhỏ với nhau là như thế là tình yêu một đời, tình yêu không chết. Tình đầu như thế, theo chúng nó tán tụng. Nó lẫn vào máu huyết, ẩn tàng trong da thịt, đóng đô trong trái tim, nhập lặn vào linh hồn người. Con Minh quả thực đã yêu Đĩnh

như vậy? Có thể. Không biết. Mặc thầy nó. Chỉ biết là tôi không cho phép. Không. Và khi được tin con nhỏ từ đâu xa trở về, cái bóng nó với cái bóng chồng tôi đã chờn vờn thấp thoáng gần nhau, tôi đặt ngay nó vào hàng kẻ thù phải đánh gục, phải tiêu diệt.

Tôi không ghen đâu. Tôi đã hết yêu Đĩnh. Nghĩ lại, tôi chưa từng yêu Đĩnh, chưa từng yêu lấy một ngày. Chẳng hiểu sao lại lấy. Cũng chẳng tìm hiểu bao giờ. Nhưng cái mối tình lớn lao, cái mối tình tan nát diễm lệ, nhớ thương không cùng kia, khi Đĩnh thâm lén nuôi dưỡng cho sống lại của người tình cũ, tôi coi đó là một ngạo mạn hỗn xược, không thể nhắm mắt, không thể dung thứ.

Người đàn ông chung thủy nhất, khi lừa dối vợ, nhất là khi sự lừa dối ấy lại được giải thích một cách tình cảm, lãng

mạn là “nối lại đường tơ với mối tình thú nhất” sự lừa dối cực kỳ mau chóng. Thoáng chốc đã xong. Khoảng khắc đã là. Cuộc điều tra vừa thoát khỏi sự, điều tôi kinh ngạc khám phá thấy là Đỉnh đã sang ngay cho con nhỏ một căn nhà trong khu Bàn Cờ. Khu Bàn cờ. Bọn ngoại tình giống nhau ở một điểm: chúng thật khôn khéo quý quyết. Phố, đường Bàn Cờ trăm nghìn khuất khúc. Ngõ ngang chồng ngõ dọc, hẻm trước nối hẻm sau, như rết trăm chân, đi vào lạc lối. Nhưng Đỉnh chưa hiểu tôi. Dắt dúi nhau xuống địa ngục, tôi cũng tìm thấy. Liền. Chạy lên trời cũng không thoát tôi đuổi kịp. Và cái cảnh tượng ngọc đá tan tành, uyên ương tan tác thế là đã diễn ra. Tôi chọn đột nhập vào cái sào huyệt kín khuất của con nhỏ một ngày mưa lớn. Buổi trưa. Mưa lớn, người ta hay nghĩ đến chiếu giường, ải ân và tình tự. Buổi trưa là giờ chẳng ai

ngờ. Đúng là như thế thật. Hai anh chị bị bắt quả tang đang ăn nằm với nhau. Đỉnh hoảng hồn. Con nhỏ thì mặt mũi xanh lét như tàu lá. Hai mẹ đánh mướn ở Khu Cầu ông Lãnh tôi gọi đi theo phòng hồ đúng chầu ở ngoài cửa. Tôi bình tĩnh ra lệnh cho Đỉnh mặc quần áo, đứng im đó. Rồi tôi bình tĩnh tiến đến trước mặt con nhỏ. Tôi đã gói sẵn trong khăn tay một gói gạch vụn, kính vỡ. Và cứ thế, tôi bình tĩnh đánh vào mặt, vào má, vào đầu con đàn bà liều lĩnh dám ôm ấp cái ảo tưởng điên rồ chiếm đoạt được chồng tôi. Sự bình tĩnh của tôi lúc đó chắc là rùng rợn và ghê gớm đến tan nát hồn vía kẻ thù. Chắc thế. Đỉnh đỡ người, như mê đi. Con nhỏ thì không hề dám chống cự, cho đến khi mặt mũi, tóc tai đầy máu, nó rú lên và ngã xuống. Ngay sau đó, người ta chở nó vào nhà thương. Một tháng sau, nó cuốn gói sang Cao Môn. Nó đi

xa là khôn. Còn ở lại, lần đầu là trận đòn tan nát. Lần sau, có án mạng. Tôi còn hơn Hoạn Thư. Hơn gấp một nghìn lần. Hoạn Thư ghen, độc địa, không bằng tôi thù ghét, khủng khiếp. Làm sao được. Phải thế. Đỉnh là đồ vật của tôi. Đứa nào dùng vào cái đồ vật Đỉnh, từ từ, các bố, hãy coi gương con Minh.

\* \* \*

Đám bạn gái đã nhắc lại vụ ngoại tình của Đỉnh và cuộc trừng phạt của tôi trong canh chẵn chiều thứ bảy hôm đó, một canh chẵn đặc biệt, khó quên, vì tôi nhớ tôi đỏ lả lưng. Lên bài là chờ. Thế nào cũng ù. Mà toàn ù những ván lớn. Tới một ván bài mới. Tay tôi đủ tám điều. Lẻ là cây bát sách và ba cây cửu vạn. Con Xuân, ở cánh trên ném cây bài xuống:

– Chiều nay, cả làng thua bà rồi. Bà xơi cho rồi bà thập hồng.

Cây bài là cây bát sách. Tôi cười:

– Mười điều là cái chắc.

Nhà dưới chạy cánh đánh đi cây cửu vạn. Thế là tôi thập hồng hai lèo bạch thủ chín ù. Đúng vào cái giây phút tôi cất tiếng cười lớn vui thú, cả làng đang nhao nhác, thì tôi thấy đau nhói ở bụng dưới. Đau dữ dội. Đau bàng hoàng. Như có một ngọn lửa, một mũi nhọn đâm suốt. Tôi kêu lên, đau đớn, hơi thở đứt quãng trong lồng ngực. Mọi người kinh ngạc hỏi sao thế, tôi ôm chặt lấy bụng, rồi gượng cười lại được vì chỗ đau nhói đã tan ngay. Canh bài tiếp tục sau đó.

Hai ngày sau, chờ Đỉnh đi làm, tôi đến một phòng mạch. Bác sĩ nghi ngờ

một triệu chứng nào đó, nói tôi nên tới chiếu điện ở Viện Ung thư. Sự nghi ngờ của người thầy thuốc là sự thật. Điện chiếu sáng cơ thể, tôi từng tế bào, từng hạt máu, thớ thịt, đã phát giác được dấu chân tử thần lén nhập. Tôi khỏe mạnh, tôi hồng hào, tráng kiện, tôi quanh năm không đau yếu bao giờ, tôi đã mắc chứng ung thư lúc nào không hay.

Trở về nhà, ý định đầu tiên của tôi là giấu nhẹm, không cho Đĩnh biết. Mỗi tuần đi chữa tôi đều chờ lúc Đĩnh đã đi làm. Và trở về, trước giờ Đĩnh tan sở. Cuộc điều trị chứng bệnh hiểm nghèo kéo dài trong bí mật được sáu tháng, thời gian này cũng là thời gian một ngọn lửa hy vọng còn bùng bùng ngọn đỏ trong tôi. Người khác bị ung thư, mười người, chưa một người thoát chết, nhưng tôi sống, tôi sẽ khỏi, đêm đêm ngày ngày tôi

tự nhủ thầm với tôi đến cả ngàn lần. Có điều là chính niềm hy vọng hảo huyền và phản khoa học này đã giết chết tôi. Giết chết tôi nữa, cái sự tôi muốn giấu không cho một người nào biết. Lúc đầu, bác sĩ khuyên tôi chịu để cho giải phẫu tức khắc. Ung thư như thế, ông ta nói. Để chậm một ngày, chỉ một ngày thôi, trạng thái của bệnh sẽ không biết bao nhiêu lần trầm trọng và nguy kịch hơn. Biết vậy mà tôi đã không chịu. Chỉ vì muốn giấu kín không cho ai biết hết.

Tôi đã phải trả giá thật đắt sự ngu xuẩn này. Vùng tàn phá trong cơ thể lớn dần. Sau sáu tháng, không còn là những cơn đau thoáng thốt, nhưng mau chóng, có thể nghiền răng chịu đựng. Mà là những hồi đau, những cơn đau, những trận đau tan hoang trời đất, mê loạn tâm thần, khiến tôi quẫn quại và la hét ầm

lên. Sự bí mật đã bị phát giác. Đỉnh biết. Và với tôi, tất cả đã muộn. Những bác sĩ lắc đầu. Những phòng mạch từ chối:

– Bà nhà chỉ còn chờ chết thôi thưa ông. Bà không chịu để cho giải phẫu từ đầu. Bây giờ, giải phẫu cũng là vô ích.

Chữa chạy thì vẫn cứ phải chữa chạy. Nhưng đó chỉ là vấn đề kéo dài được ngày nào thêm ngày ấy. Người ta đã bảo với Đỉnh như vậy. Tôi không nghe thấy. Nhưng biết rõ người ta đã bảo cho Đỉnh biết như vậy. Bản án tử hình đã định. Cuộc sống đếm từng ngày. Cái chết chợt kín trùm. Cuộc sống lùi từng bước. Ngọn lửa hy vọng trong tôi đã tắt ngấm.

Trên chỗ lửa cháy cũ, là mệnh mông tro than. Tôi biết thế. Và đòi Đỉnh đưa về nhà. Hôm đó, trời đổ một trận mưa thật lớn. Áo ạt. Bão táp. Mùa mưa đã bắt đầu.

Chỗ tôi nằm từ đó, như cái quan tài nổi của kẻ thoi thóp sống, là chỗ này, chiếc giường nhỏ kê gần thành cửa sổ. Những gì đã xảy ra trong khoảng thời gian địa ngục ấy, cho tới buổi sáng hôm nay? Tôi cố gắng hồi tưởng lại, mà không tài nào xếp sắp được trong đầu óc cái dòng chảy liên tục, không ngừng ấy là đời sống chung quanh vẫn có, một trạng thái đời sống lúc thấp thoáng xa lảng, lúc ngột ngạt kể liền, khi chói chang như giàn đèn chiếu chúc xuống một bàn gỗ trắng toát, khi hư ảo chập chờn như bóng như hình dềnh lên từ một thung lũng mù sương. Đâu như các con tôi đang lớn dần, mỗi buổi tối, chúng vào chào mẹ chúng đứng xa xa, với cái nhìn tò mò khiếp hãi, trước khi đi ngủ. Đâu như mỗi buổi sáng, vẫn có những thể loại tiếng động không

phân định được nổi lên ở ngoài phòng khách, trong căn nhà yên tĩnh, tiếng một cánh cửa khép lại nhẹ nhàng, một vật cứng rơi từ trên cao xuống, lăn đi, một nhánh cành gãy lìa đập vào thành tường trước cửa, âm vang kéo dài của xe cộ vọng vào từ những phố xa, người chị hai khoảng mười giờ từ chợ trở về, sau đó là tiếng nước ào ào ở khoảng sân bếp. Không biết. Không rõ. Hay những âm động ngắn chợt ấy chỉ là im lặng. Im lặng. Im lặng trên một hình thái nào, mang một linh hồn nào, im lặng cũng là tiếng động. Đâu như Đinh đã xin nghỉ một tháng, hết hạn, phải đi làm như cũ, những bạn hữu thỉnh thoảng tới thăm, họ nói nhỏ, bước rón rén, những tiếng xì xào lọt vào, đứt quãng, qua khung cửa dày nặng đóng kín, và những buổi trưa, ngôi nhà từ phòng trong tới phòng ngoài vắng vẻ từ trên lầu xuống từng dưới hiu

quạnh, là một nắm mồ âm thầm nằm  
thiền thiếp dưới nắng

Và thật cao, trên một vùng không khí  
khác, vô tính, là thời gian trôi qua, trải  
qua. Đã hết một mùa mưa chưa? Đã sắp  
một mùa nắng tới? Cây hoa ngoài đầu  
cổng đã nhú mầm, đã hoa nở? Những  
chủ nhật trên lịch và những tuần lễ nào  
ở nhà thờ, ở ngoài đường? Không biết.  
Không rõ. Tất cả chỉ còn là một hòa  
nhập, trộn lẫn, lũng lờ, không hình thù  
không ranh giới. Trên thành cửa sổ kia,  
có một cái lọ nhỏ, màu xanh, ngày một  
lần, người chị hai vào, rón rén đi qua  
đầu giường, lấy đi những hoa cũ, cắm  
thế vào bình những hoa mới. Những lọ  
thuốc xếp hàng trên cái bàn nhỏ, hết, lại  
được thay bằng những lọ thuốc khác.  
Đều đặn. Buổi chiều, căn phòng chập  
choạng bóng tối, là giờ người bố già

Đĩnh mượn thêm từ ngày tôi ở bệnh viện về. Mụ nâng tôi dậy, thay quần áo, chải tóc, đắp chăn lên ngang ngực cho tôi, rồi quay ra, không nói một lời, cũng không gây nên một tiếng động nhỏ. Mượn một chút, là phiên Đĩnh. Chàng vào, bây giờ cũng đứng lại trên thềm cửa một chút, rồi mới tiến thẳng đến cái bàn để thuốc. Cái bóng Đĩnh cao lớn, xa cách. Một nửa viên thuốc ngủ đây, thuốc an thần đó, cho em khỏi đau đớn, cho em ngủ được, nước đây, em uống đi, ngủ ngon, ngủ nhé, tiếng nói thả xuống tôi dịu dàng nhưng không bắt bám mà trôi trượt tan biến, rồi là cái lưng Đĩnh thấp thoáng, một vết đèn từ phòng khách lọt vào, vết sáng mất hút, cánh cửa đóng lại, tiếng chân Đĩnh bước chậm trên từng bậc thang lên chỗ ngủ riêng của Đĩnh ở trên lầu. Tiếng chân của Đĩnh? Thật không, tiếng chân? Viên thuốc mỗi tối, chải tóc mỗi chiều,

vài sáng thay hoa, những người bạn tới rồi đi, tôi đang nằm đây sao, tiếng động ngoài phòng khách? Thật không thuốc, hoa, tóc rối, phòng khách, bè bạn, tiếng động? Nắng lung linh trên những bờ tường, mưa lướt thướt bò trên khung kính, sương đêm một dòng xanh biếc lan vào, lan vào như một người tình ma quái lạnh lẽo, những thoáng gió lùa nửa đêm về sáng, ngoài cửa sổ mây bay, ngoài cửa sổ trời cao, ngoài cửa sổ sao sáng, sao từng vì trắc ẩn đang nhìn xuống kẻ hấp hối bất động, tôi mỏng như một tờ giấy, trong như một phiến gương, nhẹ hẫng bông nõn, nhày nhựa da thịt, đời vang vang tiếng dội vọng tới, đời chảy vòng quanh tôi là đảo, lưng, vai, cổ, tay chân, tâm não, hữu thể và vô thể, có và không, thật không, thật không?

Cơn bệnh kéo dài, đêm ngày cũng một, thời gian thôi gối lên những điểm tựa, không gian thôi ngừng lại với những chân trời, thì thật không cái tiếng động vừa chợt nghe thấy ở ngoài phòng khách? Tôi không biết nữa. Cơn bệnh triển miên đã đưa tôi từ phòng khách vào tới trong này. Đóng cửa lại thành một ngăn cách minh bạch, quyết liệt, bất khả kháng, và tôi một mình, những xa lảng tuần tự của đời cuối cùng đã tách rời tôi thành một thế giới riêng.

Đó là cái thế giới của trận đau đớn tan nát quần quai, vật vã rú thét, lăn từ trên giường xuống mặt đất, quật sấp, hất ngửa, dựng ngược từ đầu giường, đổ ập xuống cuối giường, thân thể bị một sợi dây vô hình trói buộc chặt nghiêng thành linh nổ tung thành muôn nghìn mảnh nhỏ, đau chạy từ tủy qua xương,

đau từ đáy cùng mình đau tới chóp đỉnh óc. Đó là cái thế giới của nước mắt dàn dụa, mồ hôi đầm đìa, tay chân chơi với quờ quạng, cái miệng há hốc hỗn hển, đôi mắt thất đảm kinh hoàng mở đến đứt kẽ, tôi la hét vang động, tôi gào rú điên cuồng, ngôi nhà yên tĩnh bất chợt chỉ còn là một cảnh tượng hoảng hốt cùng khắp, chân chạy rầm rập trên cầu thang, cửa đóng cửa mở thành thành, những cánh tay tua tủa ghì giữ, tôi gầy gục, tôi lê lết, tôi đổ nhào, rồi tôi ngất đi. Thế giới đó là cái thế giới của tôi và của ung thư.

\* \* \*

Như thế đã bao nhiêu đêm, không đêm nào tôi ngủ được. Một nửa viên thuốc an thần chỉ có hiệu lực làm tôi thiếp đi được trong khoảng khắc. Nửa viên

thuốc nào cũng vậy. Đêm nào của người ung thư cũng vậy. Những chiêm bao mê mẩn chập chờn và những cơn đau. Vậy mà bất chợt, chẳng ngờ, đêm qua, tôi đã ngủ được, thư thái ngon lành tới sáng. Chứng bệnh như một ngọn triều quái đản đã rút lui xa tắp khỏi những bến bờ thân thể tan nát? Một ý lực phi thường xuất phát từ tiềm thức bấy lâu nhẫn nhục tới lúc thức tỉnh thành phản chống mãnh liệt, ý lực ấy vây bọc, che chở, bảo vệ tôi như một vòng đai an toàn? Hay chỉ là giữa cái nghìn lẻ một của đêm, đã có cho tôi, một đêm khác thường, một đêm kỳ diệu? Những câu hỏi này sáng lên trong đầu thành những hàng chữ ngay ngắn, tôi không trả lời được, mà chỉ nhận thức được điều này. Là một ân huệ cuối cùng vừa đến với tôi, ân huệ của bệnh hay ân huệ của trời, không hay, chỉ biết là một miếng vải bịt mắt vừa được tháo gỡ, vực

thăm vừa đẩy tội dên lên, cái khoảng thời gian tỉnh táo minh mẫn này không vĩnh viễn, chỉ là chốc lát, tôi phải biết sử dụng nó, cho toàn thể cuộc đời mình, một lần cuối cùng, trước khi vực thăm lại kéo thốc xuống đáy, trong mắt lại mù lòa mê mẫn trước miếng vải bịt kín như cũ.

Ngôi nhà lúc này yên tĩnh hoàn toàn. Không còn một tiếng động nào vọng vào từ phòng khách nữa. Đỉnh đã đi làm. Hai con tôi đã đến trường. Tôi bị ung thư đã ba năm rồi, tôi đang nằm một mình, tươi tắn, hồng hào, khoẻ mạnh, cái thế giới khủng khiếp của bệnh đã biến mất, như một mẫu nhiệm, tôi đã được chuyển sang một thế giới khác, giấc ngủ thần tiên trong nhịp ru đây hiền hòa của đêm đã thả tôi đến một hòn đảo mới. Biển chung quanh cũng là biển mới. Sáng

láng, xanh biếc. Trời trên đầu cũng là trời mới, xa rộng thênh thang. Một bãi cát trải dài trước mắt. Mặt cát mịn óng. Vậy thì không phải là lúc nào khác nữa, mà lúc này, chỉ lúc này, tôi ngồi lên, dời khỏi chiếu giường như một lòng huyết nổi, tôi xuống với mặt cát xa tấp, mịn óng, tôi ra khỏi đời, tôi đi đây. Gió tôi có rồi. Phải bay theo gió. Trời tôi trên kia, lên theo cùng trời. Biển cũng đã vậy, theo thuyền ra khơi. Tôi đang là nắng, tôi đang là sao, trong cái khoảng khắc dị thường này có đủ hành lý để lên đường, thì lên đường, thôi đừng ở lại. Minh, không ai nói, nhưng bằng một linh cảm chắc chắn, chị biết em nghe tin chị ung thư, em đã từ Cao Miên trở về. Chị một đời đau, em cũng vậy, đau đón một đời chờ đợi. Đã đến lúc mở cái đập chắn trên triền núi cao, cho nước chảy ào, cho những cỏ hoa và những đồng nội dưới kia được chan

hòa nước tới. Ngày mai những thước không khí quẩn, sũng, ung thối của ngôi nhà này sẽ được thay thế bằng những thước không khí mới, những khung cửa sổ sẽ mở rộng mọi cánh cho gió nắng tràn vào.

Anh Đĩnh, em cũng trả lại hết cho anh tự buổi sáng này. Giấc ngủ an lành thư thái suốt đêm qua, dưới bát ngát trời sao, bên cạnh một khung cửa sổ mở rộng, giấc ngủ kỳ diệu đó còn lại trong tôi, như một dải nắng ấm áp, một dòng suối róc rách, một tiếng đàn thánh thót, một giọt sương long lanh đọng trên một đài hoa mới mở, mới thơm hương. Tôi chợt mới. Tôi thoát hồng. Và những oan trái trùng trùng, những chứng nghiệp điệp điệp của một đời mê hoảng, tôi nghĩ lúc này tôi đã trút thoát được. Ba năm nay, tôi đã là một niềm kinh dị thất đảm cho chính

tôi và cho tất cả mọi người. Ngôi nhà là một địa ngục. Những cầu thang nín thở. Những cánh cửa rừng mình. Ngồi trên mái từng hàng tường như hụt hơi, muốn rớt. Gạch trong tường muốn đổ, những tờ lịch treo, những khung ảnh, những cuốn sách cũng buồn rầu. Từ chỗ tôi nằm, từ lòng huyết nổi, tử khí lan rộng, kín trùm, thành một bóng rợp mênh mông, ở đó sống là rón rén, ngại ngùng, che giấu và xa lánh sống. Nằm một chỗ mà hóa ra cái chỗ nằm trong căn buồng đóng kín này của tôi đã là một chiếm đoạt hung dữ. Mọi người mất chỗ. Những đời sống không còn. Ba năm nay, tôi ung thư và Đỉnh, bày nhỏ, đồ đạc, không khí, cái cánh cổng có giàn hoa tím leo, cái lối đi có nắng dãi buổi sáng, sân thượng trên nơi trắng lên từng chiều, cũng đã ung thư. Bản án tử hình đã định rồi. Tôi nghĩ được rằng, cuộc hành hình phải được

khai diễn. Cho sau đó, pháp trường dọn đi, chỗ kẻ chết treo sẽ được là chỗ cho trẻ nhỏ đùa nghịch. Thật là hợp lý và giản dị. Đời sống trút thoát cái ý nghĩa thảm hại cuối cùng khi kẻ sống thoi thóp đeo bám lấy nó, ngu xuẩn, bướng bỉnh và tuyệt vọng, Đã đến lúc phải cất đi cái vai trò lạc vở của mày. Lùi vào hậu trường. Tránh sang một lề đường. Tôi nhủ thầm được với tôi như vậy.

Lần thứ nhất trong dằng dặc một cuộc sống hèn thấp, giam nhốt trong thù hận và ngoan cố vị kỷ, tôi nghĩ được xa hơn, Những con đường của thành phố này nhỏ quá. Chân kẻ kia chưa dời đã chân kẻ này đặt tới. Tranh nhau từng thước đường. Cướp nhau từng góc phố. Sống quả là một dành đoạt bạo tợn mọi rợ, từng phút từng giờ. Những ngôi nhà trong thành phố này chật quá. Tóc chen

chúc tóc, vai chồng chất vai. Phải cần một thước khối không khí mới đủ, nhưng chỉ có một ngum trời thiếu thốn cho từng lồng ngực thở. Mái che khuất trời xanh, Mây lấp đường sao tối. Như thế đó. Và chẳng riêng gì thành phố này. Mà tất cả những nơi chốn, những thành phố, cái hiện tượng ngăn chặn, khống chế, khiến mầm thôi mọc, hoa không nở, là một hiện tượng toàn diện của trái đất ung thư. Trái đất. Thành phố này. Căn nhà này. Trái đất này. Cái con số ung thư như tôi là bao nhiêu. Ung thư thể xác, ung thư tâm hồn, những công dân cỏ dại, những cá nhân khô mục, những án tử hình đã định rồi, là bao nhiêu cái con số, như tôi, của những kẻ phải tự mình loại bỏ. Nhiều lắm. Hàng triệu. Xếp hàng, chắc nghìn dặm dằng dặc. Chồng lên, chắc hàng hàng cao vút. Như tôi, chúng đang làm bắn những đáy biển, đục những

dòng suối, héo những thảm cỏ, tối những bầu trời. Chúng ở đâu thì những hàng cây khô dần. Và chết. Chúng tới đâu, là đời sống tốt tươi đến mấy cũng bị nhiễm trùng và bị khai quang.

Thôi, sống thế là đủ rồi. Thôi đi rồi, đã được. Thôi về. Thôi đi. Trời thật đẹp lúc này. Căn phòng lặng lẽ. Ngôi nhà yên tĩnh. Bông hoa trên thành cửa, phòng khách không tiếng động, giấc ngủ đầy trong thân, nỗi đau chợt tan biến, thi hành lý một đời của ung thư còn có được, là lúc này để lên đường. Đỉnh, cái lọ thuốc nhãn xanh, vạch đen, đặt riêng một chỗ trên bàn thuốc kia, đáng lẽ từ lâu, anh phải cho em uống. Không mỗi lần chỉ nửa viên. Mà hết cả. Để không phải chỉ là một khoảng khắc thiếp chợt. Mà là một ra khơi vĩnh viễn, một lên đường, hoàn toàn.

Ba năm nay, ngồi lên phải đỡ lưng, bước xuống phải xốc nách, không ai trong ngôi nhà này tin được em có thể xuống khỏi giường một mình, lết tới được cái bàn để thuốc. Thành ra lọ thuốc kết liễu để đó, mà anh yên tâm lắm. Chính tôi cũng tưởng như vậy, như Đĩnh, như mọi người, là thiếu một sự dìu đỡ, tôi đã tê liệt tận cùng trên mặt đệm như một lòng huyết nổi. Riêng lúc này thì không. Tôi chợt mới. Tôi thoát hồn. Lúc này không phải là những lúc khác.

\* \* \*

Anh Đĩnh, bằng một cố gắng phi thường, em đã cựa được mình. Ngồi lên. Đặt một chân rồi hai chân xuống đất. Đi một bước Rồi bước thứ hai, thứ ba. Tới được cái bàn thuốc. Và em trở về giường

được rồi đây. Nằm được xuống. Hai tay duỗi thẳng theo chiều người. Nhìn nghiêng. Nhìn ra ngoài khung cửa. Đầu đó, một ngọn suối bản đang dần dần trong suốt trở lại. Đầu đỏ, một đáy biển đục đang từ từ là một đáy thủy tinh. Trái đất này vừa có một chỗ trống đi cho một phiến trời xanh chợt hiện. Phòng khách không còn một tiếng động lớn và đây nào vọng vào. Im lặng. Trên một hình thái, trong một linh hồn nào, im lặng cũng là một tiếng động. Nước mắt dàn dụa, nụ cười hân hoan, tôi mới, tôi hồng tôi nghe thấy cái tiếng động dị thường ấy lớn dần, lớn mãi trong đầu, trong thân, thành một vùng biển động.

*Mai Thảo*



